

Kratkoročni program održivog razvoja koji su usvojili Ujedinjeni narodi odgovor je međunarodne zajednice na globalne izazove i kretanja u vezi s održivim razvojem. Kratkoročni program održivog razvoja s ciljevima održivog razvoja kao osnovom predstavlja transformativni politički okvir za iskorjenjivanje

siromaštva i postizanje održivog razvoja na svjetskoj razini. Njime se uravnotežuju ekonomska, socijalna i okolišna dimenzija održivog razvoja, što obuhvaća ključna pitanja upravljanja te pitanja miroljubivih društava, priznajući važne međusobne veze između njegovih ciljeva i podciljeva. Program se mora provoditi

kao cjelina, a ne selektivno. Evolucija od milenijskih razvojnih ciljeva do ciljeva održivog razvoja odražava promjene u pristupu globalnom razvoju. Taj pristup, koji se temelji na održivom razvoju i ljudskim pravima, potpuno je u skladu s vrijednostima i načelima Europske unije. Partnerstva koja uključuju više

dionika ključna su za provedbu ciljeva održivog razvoja. Europska unija i njezine države članice predane su dostojanstvenom životu svih ljudi kojim se usklađuju gospodarski prosperitet i efikasnost, miroljubiva društva, socijalna uključenost i odgovornost prema okolišu. Pritom će se napori

usmjeriti na iskorjenjivanje siromaštva, smanjenje ranjivosti i hvatanje u koštac s neravnopravnostima kako bi se osiguralo da nitko ne bude zapostavljen. Doprinošenjem ostvarenju Kratkoročnog programa održivog razvoja Europska unija i njezine države članice ujedno će poticati snažniju, održiviju,

uključiviju, sigurniju i prosperitetniju Europu. Europska unija i njezine države članice moraju odgovoriti na aktualne globalne izazove i prilike. Kratkoročni program održivog razvoja provodit će se u okviru svih unutarnjih i vanjskih politika primjenom sveobuhvatnog i strateškog pristupa. Provodit će se uravnoteženo

i dosljedno integrirajući tri dimenzije održivog razvoja te baveći se međusobnim vezama među različitim ciljevima održivog razvoja, kao i širim učincima svojih domaćih djelovanja na međunarodnoj i globalnoj razini. Ujedinjeno djelovanje Europske unije ključan je čimbenik za postizanje tih zajedničkih ciljeva.

Europska unija i njezine države članice stoga se obvezuju na bolju suradnju. Potrebna je veća usklađenost između država članica i institucija Europske unije. Europska unija i njezine države članice moraju biti ujedinjeni u raznolikosti, te se imajući na umu svoje odgovarajuće komparativne prednosti,

koristiti različitim iskustvima i pristupima. Politički dijalog važan je način ostvarivanja razvojnih načela, a ima i preventivnu dimenziju čiji je cilj osigurati poštovanje vrijednosti Europske unije. Europska unija i njezine države članice u svoj će politički dijalog uključiti poštovanje

ljudskih prava, demokraciju, vladavinu prava i rodnu ravnopravnost. Taj će se dijalog voditi s partnerskim vladama i drugim akterima te će biti velika platforma za djelovanje, a u okviru tog dijaloga promicat će se zajedničko razumijevanje, redovito će se preispitivati napredak i utvrđivati odgovarajuće

popratne mjere. Europska unija i njezine države članice cijene sudjelovanje organizacija civilnog društva u razvoju i potiču sve slojeve društva da se aktivno uključe, prepoznaju višestruke uloge koje organizacije civilnog društva imaju kao promicatelji demokracije i branitelji nositelja prava i vladavine prava,

socijalne pravde i ljudskih prava. Europska unija i njezine države članice promicat će prostor za djelovanje civilnog društva i povećati svoju potporu za izgradnju kapaciteta organizacija civilnog društva kako bi se osnažilo njihovo sudjelovanje u procesu razvoja i unaprijedio politički,

socijalni i gospodarski dijalog. Uvažavajući činjenicu da se Kratkoročni program održivog razvoja mora provesti kao cjelina, a ne selektivno, Europska unija i njezine države članice radit će na rješavanju niza međusektorskih elemenata kako bi se postigao održivi razvoj i ubrzala transformacija. Nju čine

mladi, rodna ravnopravnost, mobilnost i migracije, održiva energija i klimatske promjene, ulaganja i trgovina, dobro upravljanje, demokracija, vladavina prava te ljudska prava, inovativna suradnja s naprednijim zemljama u razvoju, te mobilizacija i uporaba domaćih resursa. Globalni demografski

rast i demografska kretanja u kombinaciji s gospodarskim, društvenim i okolišnim promjenama nude prilike za održivi razvoj, ali mu predstavljaju i ozbiljan izazov. Odgovor na obrazovne potrebe djece i mladih ključan je za promicanje odgovornog građanstva, razvoj održivih i prosperitetnih društava

i poticanje zapošljavanja mladih. Iskorjenjivanje siromaštva, borba protiv diskriminacija i neravnopravnosti te načelo da se nikoga ne zapostavlja u središtu su politike razvojne suradnje Europske unije. Siromaštvo je višedimenzionalno i povezano je s gospodarskim, socijalnim, okolišnim, kulturnim i političkim

aspektima. Europska unija i njezine države članice radit će na iskorjenjivanju gladi i svih oblika neishranjenosti, kao i na promicanju univerzalnog zdravstvenog osiguranja, univerzalnog pristupa kvalitetnom obrazovanju i osposobljavanju, odgovarajuće i održive socijalne zaštite i pristojnog rada za sve u zdravom

okolišu. Napretkom u tim područjima pružit će se snažniji temelj za održivi razvoj. Pothranjenost i neishranjenost velike su prepreke razvoju i cjeloživotno opterećenje jer uzrokuju kognitivne deficite, smanjuju sposobnost djece u školi i rezultiraju lošim zdravljem i smanjenom gospodarskom

produktivnosti. Europska unija i njezine države članice nastojat će svima osigurati pristup hrani koja je cjenovno pristupačna, sigurna, dovoljna i hranjiva. Ulagat će koordinirane, ubrzane i međusektorske napore kako bi iskorijenili glad, povećali kapacitete za proizvodnju raznovrsne lokalne i regionalne hrane,

osigurali sigurnost opskrbe hranom i prehranu te poboljšali otpornost najranjivijih osoba, posebno u zemljama suočenima s dugotrajnim krizama ili krizama koje se ponavljaju. Nastavit će ulagati u rani razvoj djece radom na rješavanju problema svih oblika neishranjenosti, što obuhvaća zaostajanje u rastu i

gubitak težine kod djece, putem potpore za osnovne usluge u području zdravstva, prehrane, vode, sanitarnih uvjeta i higijene te socijalne zaštite. Europska unija i njezine države članice pružit će potporu najsiromašnijim zajednicama poboljšavajući pristup zemljištu, hrani, vodi i čistoj, cjenovno pristupačnoj i

održivoj energiji za sve, istodobno izbjegavajući štetne učinke na okoliš. Promicat će inicijative u pogledu politika i podupirati partnerske zemlje u planiranju i provedbi integriranog pristupa kako bi se konkretno radilo na najrelevantnijim međusobnim vezama između zemljišta, hrane, vode

i energije. Znatan porast potražnje za vodom i nestašice vode u predstojećim desetljećima dovest će do velikih izazova, posebno u pogledu prilagodbe na klimatske promjene. Univerzalni pristup sigurnoj vodi za piće i higijeni preduvjet je za zdravlje i blagostanje, rast i produktivnost. Vodni resursi usto posebno su

osjetljivi u kontekstu uništavanja okoliša, uključujući klimatske promjene, a što ugrožava poljoprivredu i sigurnost opskrbe hranom. Europska unija i njezine države članice podupirat će održivo i integrirano gospodarenje vodom, kao i efikasnije iskorištavanje i recikliranje vode, među ostalim i

pristupom regionalnom razvoju i integraciji koji je u većoj mjeri strateški usmjeren. Zdravlje je ključno za život ljudi i ključan je element pravednog i održivog rasta i razvoja, što obuhvaća iskorjenjivanje siromaštva. Europska unija i njezine države članice ponovno potvrđuju svoju predanost zaštiti i

promicanju prava svih ljudi na uživanje najvišeg ostvarivog standarda tjelesnog i duševnog zdravlja s ciljem promicanja ljudskog dostojanstva, dobrobiti i prosperiteta. Nastavit će podupirati partnerske zemlje u njihovim naporima da izgrade snažne, kvalitetne i otporne zdravstvene sustave, osiguravanjem

pravednog pristupa zdravstvenim uslugama i univerzalnom zdravstvenom osiguranju. U tu svrhu Europska unija i njezine države članice podupirat će zemlje u razvoju u osposobljavanju zdravstvenih djelatnika, njihovu zapošljavanju, raspoređivanju i kontinuiranom profesionalnom razvoju. Promicat će istraživanja i

ulaganja u nove zdravstvene tehnologije i njihov razvoj.

Osiguravanje pristupa kvalitetnom obrazovanju za sve preduvjet je za zaposlivost mladih i dugoročan razvoj. Europska unija i njezine države članice podupirat će cjeloživotno učenje i ravnopravno kvalitetno obrazovanje, posebice tijekom ranog

djetinjstva i osnovnoškolskog obrazovanja. Usto će promicati obrazovanje na sekundarnoj i tercijarnoj razini, tehničko i strukovno osposobljavanje te učenje kroz rad i obrazovanje odraslih, među ostalim u hitnim i kriznim situacijama. Posebna pozornost posvetit će se prilikama za obrazovanje i

osposobljavanje djevojčica i žena. Europska unija i njezine države članice pojačat će svoje napore kako bi se osiguralo da svatko ima znanja, vještine, sposobnosti i prava koja su im potrebna kako bi vodili dostojanstven život, bili u potpunosti angažirani u društvu kao odgovorne i produktivne odrasle osobe

te doprinijeli socijalnoj, gospodarskoj i okolišnoj dobrobiti svojih zajednica. Potrebe, prava i težnje djece iziskuju pozornost. Sveobuhvatne mjere koje se tiču ranog djetinjstva ubrajaju se u aktivnosti s najvećim gospodarskim i socijalnim povratom ulaganja. Europska unija i njezine države članice

pojačat će svoje napore kako bi se osiguralo sigurno i poticajno okruženje za djecu kao važan element u poticanju zdrave mlade populacije sposobne ostvariti svoj puni potencijal. Oni nadalje uviđaju da svako dijete zaslužuje mirno djetinjstvo i kvalitetno obrazovanje, među ostalim u hitnim i kriznim situacijama kako bi

se izbjegao rizik nastanka takozvane izgubljene generacije. Europska unija i njezine države članice surađivat će s partnerskim zemljama kako bi se poboljšala zaštita djece i njihovo sudjelovanje u donošenju odluka koje se odnose na njih. Osobe s invaliditetom često su najsiromašnije u svojim

zajednicama. U svojoj razvojnoj suradnji Europska unija i njezine države članice uzet će u obzir specifične potrebe osoba s invaliditetom. Stvaranje dovoljnog broja kvalitetnih radnih mjesta za mlade ostat će jedan od ključnih izazova. Potrebne su ciljane politike i odgovarajuća ulaganja da bi se promicala

prava mladih i olakšao njihov angažman u društvenom, građanskom i gospodarskom životu te da bi se osigurao njihov cjelovit doprinos uključivom rastu i održivom razvoju. Mladi bi također trebali sudjelovati u demokratskim procesima i preuzimati vodeće uloge. Zanimarivanjem njihovih obrazovnih, društvenih i

političkih potreba dovest će se u pitanje ostvarivanje ciljeva održivog razvoja, a mladi će biti izloženi riziku od kriminala i radikalizacije, posebno u područjima sukoba. Europska unija i njezine države članice usredotočit će se na konkretna djelovanja usmjerena na ispunjenje specifičnih potreba mladih, osobito

djevojaka i djevojčica, povećanjem broja prilika za kvalitetno zapošljavanje i poduzetništvo, uz potporu učinkovitih politika u području obrazovanja, strukovnog osposobljavanja, razvoja vještina i pristupa digitalnim tehnologijama i uslugama. Tim se aktivnostima želi iskoristiti kapacitete za digitalne inovacije

i stvoriti prilike za okorištavanje tehnološkim napretkom. Europska unija i njezine države članice ujedno će nastojati ojačati prava mladih i njihov položaj u vođenju javnih poslova, među ostalim promicanjem njihova sudjelovanja u lokalnom gospodarstvu, društvu i donošenju odluka, osobito putem

organizacija mladih. Ravnopravnost žena i muškaraca svih dobnih skupina ključna je za održivi razvoj. Ona je višestruko važna za iskorjenjivanje siromaštva te je ključna za pokretanje razvoja demokratskih društava temeljenih na ljudskim pravima, socijalnoj pravdi i održivosti. Osim toga, rodna ravnopravnost nalazi se u

pozitivnoj korelaciji s povećanim prosperitetom, stabilnosti i boljim ishodima u područjima kao što su zdravstvo i obrazovanje. Europska unija i njezine države članice uviđaju činjenicu da su žene i djevojčice ključni akteri razvoja i promjena, što uključuje njihovu ulogu u izgradnji mira, rješavanju sukoba i

pružanju humanitarne pomoći. Mnoge su žene i djevojčice i dalje zakinute za prava, resurse i mogućnost izražavanja mišljenja. Rodna neravnopravnost preklapa se s drugim oblicima isključenosti. Promicanje napretka žena i djevojčica te rodne ravnopravnosti zahtijeva rad s dječacima, muškarcima,

djevojčicama i ženama na poticanju razumijevanja prava, ravnopravnosti i uloga u društvu. To također podrazumijeva suradnju s ključnim društvenim akterima, kao što su učitelji i nastavnici te vjerski vođe i voditelji zajednica, sa svrhom iskorjenjivanja diskriminacije djevojčica i žena. Europska unija

i njezine države članice osigurat će sustavno uključivanje rodne perspektive u sve politike kao ključan doprinos uspješnom ostvarenju ciljeva održivog razvoja. Ubrzat će svoje napore kako bi se postigla rodna ravnopravnost i ojačao položaj žena jačanjem partnerstava s više dionika, jačanjem kapaciteta za

planiranje i donošenje rodno osjetljivog proračuna te osiguravanjem aktivnog sudjelovanja žena i organizacija žena u donošenju odluka. Kultura potiče razvoj i važna je sastavnica razvoja te može olakšati socijalno uključivanje, slobodu izražavanja, izgradnju identiteta, osnaživanje civilnog društva

i sprečavanje sukoba, istodobno jačajući gospodarski rast. Naglašavajući da se Europska unija vodi univerzalnošću, nepodjeljivošću, uzajamnom povezanošću i međuovisnošću svih ljudskih prava, Europska unija i njezine države članice promicat će međukulturni dijalog i suradnju te kulturnu raznolikost,

štitit će kulturnu baštinu, poticati rast kulturne i kreativne industrije te će podupirati kulturne politike kada bi one mogle doprinijeti postizanju održivog razvoja, uzimajući pritom u obzir lokalne okolnosti. Europska unija i njezine države članice djelovat će prema smanjenju nejednakosti mogućnosti i promicanju

jednakih prilika za sve. Time će izravno pomoći najsiromašnijim i najranjivijim dijelovima društva te promicanju uključivijeg i održivijeg rasta koji ne ugrožava sposobnost budućih generacija da zadovolje svoje potrebe. U svrhu borbe protiv neravnopravnosti Europska unija i njezine države članice ujedno

će podržati efikasne, održive i pravedne sustave socijalne zaštite kako bi se zajamčio temeljni dohodak, spriječio povratak krajnjeg siromaštva i stvorila otpornost. Procjenjivat će odrednice i kretanja gospodarskih i društvenih neravnopravnosti te jačati svoje alate i pristupe kako bi bili učinkovitiji u

rješavanju problema neravnopravnosti. Europska unija i njezine države članice uključit će smanjenje neravnopravnosti u svoju razvojnu suradnju i podržati inovativne društvene prakse. Europska unija i njezine države članice ojačat će otpornost, posebno ranjivog stanovništva, na okolišne i ekonomske šokove,

prirodne katastrofe i katastrofe izazvane ljudskim djelovanjem, sukobe te globalne prijetnje zdravlju. Migracije i mobilnost kojima se dobro upravlja mogu pozitivno doprinijeti uključivom rastu i održivom razvoju. Zakonite migracije i mobilnosti mogu biti korisni zbog prijenosa znanja, vještina i proizvodnih

kapaciteta samim migrantima, njihovim obiteljima i zemljama porijekla i odredišta. Istodobno, nezakonite migracije mogu uzrokovati velike izazove i imati negativan učinak na zemlje porijekla, tranzita i odredišta. Migracije postaju sve veći problem i za zemlje u razvoju i za razvijene zemlje. U nekim se

situacijama migrantima uskraćuju ljudska prava, pristup zdravstvu i obrazovanju te postoji rizik da postanu žrtvama prisilnog rada i trgovanja ljudima. Jačim angažmanom pomoći će se u olakšavanju sigurnih, urednih, zakonitih i odgovornih migracija i mobilnosti osoba, među ostalim provedbom planiranih

i dobro vođenih migracijskih politika. Rad na problemu migracija spada u područja mnogih politika, što obuhvaća razvoj, dobro upravljanje, sigurnost, ljudska prava, zapošljavanje, zdravstvo, obrazovanje, poljoprivredu, sigurnost opskrbe hranom, socijalnu zaštitu i okoliš, uključujući klimatske promjene. Europska unija

i njezine države članice primijenit će koordiniraniji, sveobuhvatniji i strukturiraniji pristup migracijama, maksimalno jačajući sinergije i primjenjujući potrebna sredstva utjecaja koristeći se svim relevantnim politikama, instrumentima i alatima Europske unije, uključujući razvoj i trgovinu. Europska

unija i njezine države članice putem razvojne politike radit će na rješavanju temeljnih uzroka nezakonitih migracija i doprinijet će, među ostalim, održivoj integraciji migranata u zemljama domaćinima i zajednicama domaćinima te će pomoći u osiguravanju uspješne socioekonomske integracije migranata koji

se vraćaju u svoje zemlje porijekla ili tranzita. To će uključivati promicanje ulaganja, trgovine i inovacija u partnerskim zemljama kako bi se potaknuo rast i prilike za zapošljavanje, među ostalim angažmanom dijaspora, podupiranjem socijalnih i obrazovnih sustava. Europska unija i njezine države

članice pojačat će napore kako bi se uhvatile ukoštac s temeljnim uzrocima nezakonitih migracija i prisilnog raseljavanja te kako bi promicale bolje upravljanje svim aspektima migracija u partnerskim zemljama. Migracije će uvrstiti u dijalog vanjske politike Europske unije kao jedan od

njegovih ključnih dijelova, među ostalim transparentnom i demokratskom izradom prilagođenih odgovora i ojačanim partnerstvima. Europska unija i njezine države članice promovirat će dostojanstvo i otpornost dugoročno prisilno raseljenih osoba i njihovo uključivanje u gospodarski i društveni život zemalja

domaćina i zajednica domaćina, uviđajući da su sposobnosti raseljenih osoba bitne vrijednosti koje one nose sa sobom i koje su ključne za njihovu otpornost i ponovno izgrađivanje njihovih života, a ujedno i doprinos njihovim zajednicama domaćinima. Europska unija i njezine države članice primijenit će pristup

temeljen na pravima, posvećujući posebnu pozornost ženama, maloljetnicima s pratnjom i bez pratnje i vrlo ranjivim osobama. Zaštitit će dugoročne društvene strukture integriranjem dugotrajno raseljenih osoba u šire planiranje razvoja, među ostalim pristupom obrazovanju i pristojnim radnim mjestima.

Dobrobit ljudi i otpornost društava ovisi o zdravom okolišu i funkcionalnim ekosustavima. Uništavanje okoliša, klimatske promjene, ekstremni vremenski uvjeti i prirodne katastrofe ili katastrofe uzrokovane ljudskim djelovanjem mogu negativno utjecati na razvojne rezultate i gospodarski napredak, posebice

za siromašne osobe. To može povećati ranjivosti i potrebe, ugroziti mir i stabilnost te uzrokovati migracije velikih razmjera. Uz ciljane mjere, pitanja okoliša trebaju biti integrirana u sve sektore razvojne suradnje, među ostalim preventivnim djelovanjem. Europska unija i njezine države

članice promovirat će efikasno iskorištavanje resursa i održivu potrošnju i proizvodnju, uključujući održivo gospodarenje kemikalijama i otpadom, kako bi se gospodarski rast razdvojio od uništavanja okoliša i omogućio prijelaz na kružno gospodarstvo. Odgovoran privatni sektor i sustavna primjena načela prema kojem

onaj tko onečisti prirodu mora za to onečišćenje i platiti, također će biti ključni za uspjeh. Pomoći će u izgradnji kapaciteta za uključivanje održivosti okoliša, ciljeva u području klimatskih promjena i ostvarivanja zelenog rasta u nacionalne i lokalne razvojne strategije. Također će se bolje

koristiti znanosti, tehnologijom i inovacijama u svrhu promicanja održivosti okoliša te će među partnerima promovirati uporabu opsežnih podataka i informacija dostupnih putem europskih i međunarodnih programa za promatranje Zemlje kako bi se podržalo odlučivanje na temelju dokaza kojim se uzima u obzir

stanje okoliša. Europska unija i njezine države članice podupirat će očuvanje i održivu uporabu svih prirodnih resursa i održivo gospodarenje njima te očuvanje i održivu uporabu bioraznolikosti i ekosustava, uključujući šume, oceane, obalna područja, riječne slivove i ostale ekosustave, u svrhu

osiguravanja usluga ekosustava. U skladu s preuzetim međunarodnim obvezama borit će se protiv nezakonite sječe šuma i trgovine koja je s time povezana, uništavanja zemljišta i šuma, suše i gubitka bioraznolikosti. Promicat će dodatne koristiti održivog gospodarenja, uključujući poboljšanje otpornosti na

klimatske promjene i prilagođavanje njima. Unaprijedit će uključivanje održivosti u sve sektore suradnje i u dijalozima sa svojim partnerima povećati razinu svijesti o problemima povezanim s okolišem. Europska unija i njezine države članice promovirat će uporabu računovodstva prirodnog kapitala. Podupirat

će bolje upravljanje i izgradnju kapaciteta za održivo gospodarenje prirodnim resursima, što uključuje sprečavanje nezakonitog iskorištavanja šuma. Ujedno će promovirati uključenost lokalnih dionika i poštovanje prava svih, među ostalim autohtonih naroda i lokalnih zajednica. Kako bi postigli zdrave

i produktivne oceane, promovirat će zaštitu i obnovu morskih ekosustava, održivo gospodarenje oceanskim resursima i održivo ribarstvo, među ostalim boljim gospodarenjem oceanima i razvojem plavog gospodarstva. Europska unija i njezine države članice integrirat će pitanja okoliša i klimatskih promjena u sve svoje

strategije razvojne suradnje, među ostalim promicanjem zdrave ravnoteže između ublažavanja klimatskih promjena i prilagođavanja njima. Doprinijet će pojavi lokalnih boraca za zaštitu klime te će aktivno širiti i razvijati projekte najbolje prakse, među ostalim podupiranjem platformi koje uključuju više

dionika. Energija je iznimno važan pokretač razvoja i ključ rješenja za održiv planet. Zemlje u razvoju trebaju energiju za promicanje uključivog rasta i daljnje poboljšanje životnog standarda. Ulaganjem u održivu energiju može se osigurati i povećati pristup čistoj vodi, čistom kuhanju, obrazovanju i

zdravstvenoj skrbi, a mogu se i stvoriti radna mjesta i poduprijeti lokalna poduzeća na način koji nije štetan za okoliš. Europska unija i njezine države članice radit će na trima međusobno povezanima glavnim ciljevima kako bi doprinijeli rješavanju problema nedostatka pristupa energiji, povećanju

energetske učinkovitosti i proizvodnji obnovljive energije radi ostvarenja održive ravnoteže između proizvodnje i potrošnje energije. Europska unija i njezine države članice radit će na rješavanju problema energetske siromaštva doprinosom univerzalnom pristupu energetske usluge koje su cjenovno

pristupačne, moderne, pouzdane i održive, uz snažnu usmjerenost na obnovljivu energiju i energetske učinkovitost. Čista i obnovljiva energija može se osigurati putem rješenja kojima se upravlja na razini zajednice, a koja ili nisu priključena na mrežu ili su organizirana u male mreže, čime se omogućuje

pristup energiji u ruralnim područjima. Europska unija i njezine države članice ujedno će promicati postupno ukidanje subvencija za fosilna goriva štetna za okoliš, kao i stabilna i transparentna energetska tržišta, primjenu pametnih mreža te uporabu digitalnih tehnologija za održivo upravljanje energijom.

Ta poboljšana strategija bit će u skladu s kontinuiranim djelovanjem Europske unije u skladu s njezinom globalnom vodećom ulogom u borbi protiv klimatskih promjena i pružanju potpore trećim zemljama u borbi protiv klimatskih promjena te prijelazu na gospodarstvo s niskim razinama emisija otporno na klimatske

promjene. Razmjer financijskih ulaganja potrebnih za ostvarenje univerzalnog pristupa sigurnim i čistim energetske uslugama iziskuje angažman brojnih aktera. Europska unija i njezine države članice povećat će suradnju sa svim relevantnim dionicima, među ostalim s privatnim sektorom, u vezi s

upravljanjem potražnjom za energijom, energetske učinkovitošću, proizvodnjom obnovljive energije te razvojem i prijenosom čistih tehnologija. Podupirat će poboljšanje regulatornih okvira kojima se stvara povoljno okružje za konkurentan i održiv energetske sektor te za poticanje privatnog financiranja. Privući će

dodatna sredstva, među ostalim iz privatnog sektora i putem inovativnih financijskih inicijativa i instrumenata. Potpora Africi i susjedstvu Europske unije u tom energetske prijelazu bit će dio okvira za ostvarivanje energetske unije Europske unije. Stvaranje pristojnih radnih mjesta, posebice za žene i

mlade, od presudne je važnosti za uključiv i održiv rast. Zajednički prosperitet i rast ključni su čimbenici koji doprinose ljudskoj dobrobiti i dostojanstvu. Uključiv i održiv rast stvara dugoročnu otpornost u zemljama partnerima kreiranjem prilika za ranjive skupine i one koje su najizloženije riziku da

sudjeluju u stvaranju bogatstva i pristojnih radnih mjesta i da imaju koristi od njih. Europska unija i njezine države članice promicat će gospodarsku transformaciju kojom se stvaraju pristojna radna mjesta, povećavaju proizvodni kapaciteti, proizvodi dovoljno prihoda za javne usluge i socijalnu zaštitu

te potiču održivi lanci vrijednosti i diversifikacija, među ostalim održiva industrijalizacija. To uključuje promicanje održivih obrazaca potrošnje i proizvodnje u kružnom gospodarstvu, među ostalim promicanje ciklusa netoksičnih materijala, efikasno iskorištavanje resursa i prijelaz na

rješenja s niskim razinama emisija koja su otporna na klimatske promjene. Održiva javna i privatna ulaganja ključni su pokretač održivog razvoja. S pomoću njih pomaže se u diversifikaciji gospodarstava, poticanju rasta i otvaranju pristojnih radnih mjesta, kreiranju inovativnih proizvoda i usluga, povezivanju

gospodarstava zemalja u razvoju s regionalnim i globalnim lancima vrijednosti, promicanju regionalne integracije i trgovine te zadovoljavanju socijalnih potreba. Europska unija i njezine države članice poduzet će mjere za poticanje ulaganja kombiniranjem financiranja za održivi razvoj s tehničkom pomoći

za razvoj održivih projekata i privlačenje ulagača i mjerama za pomoć u poboljšanju gospodarskog upravljanja i poslovnih okružja, borbi protiv korupcije i suradnji s privatnim sektorom. Europska unija i njezine države članice također će doprinijeti povećavanju privatnih i javnih ulaganja u zeleno gospodarstvo s

niskim razinama emisija, otporno na klimatske promjene. Jedan od ključnih kanala za takve aktivnosti bit će europski plan za vanjska ulaganja koji će uključivati jamstva kako bi se smanjio profil rizika ulaganja u zemljama u razvoju i tako potaknulo dodatno financiranje, osobito iz privatnog sektora. Time će se

doprinijeti postizanju ciljeva održivog razvoja i tako pomoći u radu na rješavanju problema temeljnih uzroka nezakonitih migracija. Europska unija ujedno će putem svoje trgovinske politike nastaviti omogućavati zemljama u razvoju, posebno najosjetljivijima, da ostvaruju koristi od uključivog rasta i

održivog razvoja u okviru poboljšanog sudjelovanja u regionalnoj integraciji i u multilateralnom trgovinskom sustavu. Europska unija i njezine države članice doprinijet će stvaranju okružja u zemljama u razvoju koje je povoljnije za poslovanje i kojim se poštuju međunarodni standardi i načela ljudskih prava.

Doprinijet će poboljšanju uvjeta za uključive gospodarske aktivnosti promicanjem politika i regulatornih okvira koji se u većoj mjeri temelje na održivosti, potom ljudskih prava, što obuhvaća temeljne standarde rada i zahtjeve u pogledu postupanja s dužnom pažnjom, okružja koje je povoljnije za poslovanje,

novih poslovnih modela i većih kapaciteta za državno upravljanje. Ujedno će promicati brojne značajne i poželjne inicijative privatnog sektora i ostalih socijalnih poduzeća, zadruga, poduzetnica i mladih poduzetnika kako bi se potaknulo pružanje lokalnih usluga te uključivi i zeleni poslovni modeli.

$$\begin{array}{r} 27732 \\ + \\ 165 \\ = \\ 27897 \end{array}$$